

6/382

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÁ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SEMANA

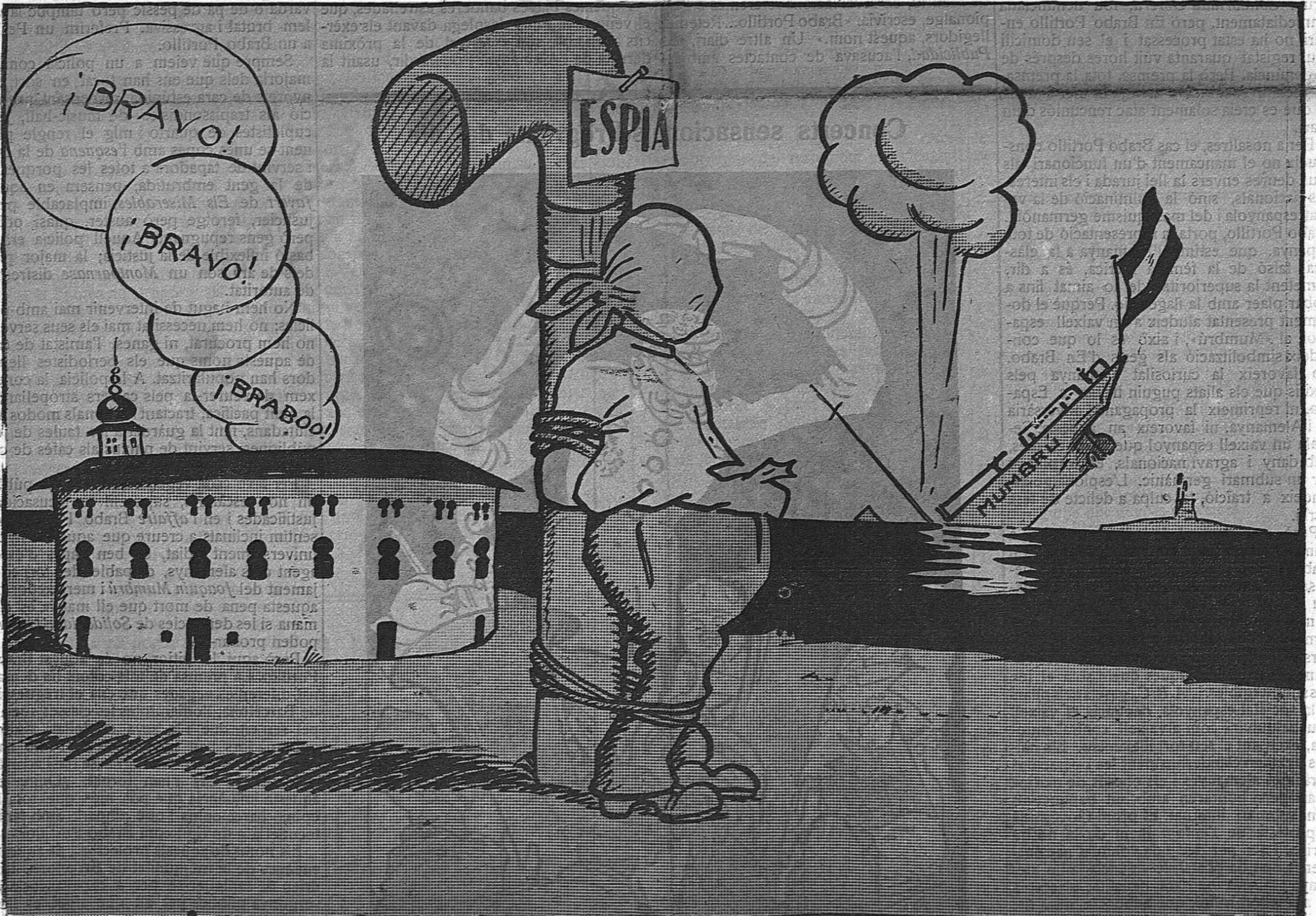
ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bergasó)

AQUEST NÚMERO 10 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ADMINISTRACIÓ I REDACCIÓ: LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MIG, NÚM. 20. BOTIGA
TELÉFONO A 4115.—BARCELONA

PREUS DE SUSCRIPCIÓ
Fóra de Barcelona cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1'50. — ESTRANGER, 2'50

A LA PICOTA

“Justo castigo a su perversidad”

La batalla de París

Els alemanys donen a la batalla actual entre Mondidier i Château-Thierry el nom de «batalla de París».

Volent arribar aquest estiu a la capital francesa, que és la capital del món, i fan servir els munts de cadàvers com a fites de la seva marxa. Però a mesura que els dies passen, la marxa es fa més lenta i els munts de cadàvers es fan més alts. El darrer cop al nord de Compiègne, objectiu immediat dels atacants, ha estat un terrible cop de cap contra la paret.

Cal creure que, durant tot l'estiu, els cops de cap continuaran. La testa oberta i vermella de sang, els alemanys seguiran empenyent, amb la toçuderia de la desesperació, amb el daler anguniós de qui sap que se li acaba el temps per a poder obtenir la victòria.

París es dreça, coratjós i serà davant la desfermada fúria dels invasors. No hi arribaran a París. Si no van poder pendre Verdun, molt menys podran pendre París. El noi gran del Kaiser es quedarà pel camí de París plè de cadàvers, com es va quedar pel camí de Verdun. París és un Verdun deu vegades més fort, que els francesos defensaran amb centuplicada energia.

I els alemanys s'haurán d'acontentar amb bombardejar des de lluny la gran ciutat inviolable.

pies. La ciutat, sabia les seves aventures de germanitzant. I, de sobte, el crit de tot un poble: ja traïció d'En Brabo Portillo, els documents provatoris, la negativa de l'acusat que apel·la a l'arcaic procediment de rebutjar la paternitat de les cartes. Són falses! — crida En Brabo Portillo. La negativa repetida i absoluta també és una afirmació. Adhuc *El Noticiero*, orgue de la dreta de l'Aixampli, demana justícia.

Quan aquesta justícia no es compleix, la ànima de la ciutat pensa, anyoradica, amb aquelles altres ciutats llunyanes, on un jutge, Lynch, dictà sentència sense apel·lació.

PARADOX

Els soldats d'Amèrica

AN entrat en campanya importants contingents de les tropes nordamericanes. Ara ja no s'han limitat, com al seu front de la Lorena, a estar a la defensiva. Han pres part a la batalla entre l'Aisne i el Marne, i han realitzat brillants contra-atacs en els quals han reconquerit diverses poblacions i han fet alguns centenars de presoners.

Aquest començament està plè d'esperances per als aliats occidentals. Els soldats de Amèrica es multipliquen ràpidament, i els batallons entrenats van arribant al front. Són tropes joves, fresques, fortes. Comencen ara la lluita, mentre que l'adversari ja fa quatre anys que la sosté. I aquests joves d'Ultrimar resulten soldats excel·lents, tan fermes en la defensiva com impetuoses en la ofensiva.

Aqueixes blaves banderes estrellades, que el vent de la lluita desplega davant els exercits alemanys, són el senyal de la pròxima derrota de l'Alemanya. Podem dir, usant la

frase vulgar, que els alemanys «veuran les estrelles».

L'Estat major alemany en té plena consciència d'això. Només cal fixar-se en un detall, que és altament significatiu. En cap dels comunicats alemanys es consigna que determinades operacions han estat fetes per les tropes nordamericanes. Van pendre aquestes la població de Cantigny, i els comunicats teutons deien que l'«adversari» — sense especificar quin — se n'havia apoderat. Han vingut després els nombrosos contra-atacs nordamericans entre l'Aisne i el Marne, en els quals han estat fets més d'un miler de presoners, i els comunicats alemanys parlen d'aquests contra-atacs, sense dir tampoc qui els ha realitzat.

Davant la presència d'un exercit nordamericà que creix depressa, els alemanys fiquen el cap sota l'ala. No volen veure la bandera de les estrelles. Tant-se-val. En el cel estrellat de la França, la gran bandera de la República nordamericana es desplega triomfalment.

FULMEN

Qui l'apoià?

HEM vist tantes vegades a la policia cometent tota mena d'excessos i entregant-se a tota classe de brutalitats, que ja no dubtem de res de lo que de ella ens contin i ens sentim inclinats a creure certa qualsevol enormitat.

Nosaltres no voldríem una policia mansa, tonta i de per riure, a la que els pillets fessin pam-i-pipa al mig del carrer, però molt menys la volem fent ali amb la gent de mal viure. Nosaltres no volem una autoritat covarda o de pa de pessic però tampoc la volem brutal i agressiva. Preferim un Pelàez a un Brabo Portillo.

Sempre que veiem a un policia com la majoria dels que ens han tocat en sort, senyorets de cara estúpida, dispensant protecció als trapissondistes de music-hall, fent cupletistes de quarto i mig el rengle present-se unes copes amb l'esquena de la casa i servint de tapadora a totes les porqueries de la gent embrutida, pensem en aquell Javert de *Els Miserables*, implacable però justicier, ferotge però auster, quasi odiós però gens repugnant. Aquell policia era el bastó inflexible de la justícia; la major part dels de ara són un Montparnase disfregats de autoritat.

No hem hagut de intervenir mai amb policies; no hem necessitat mai els seus serveis; no hem procurat, ni ganes, l'amistat de cap de aquests noms que els periodistes llepadors han popularitzat. A la policia la coneixem de veure-la pels carrers atropellant a la gent pacífica, tractant amb mals modos als ciutadans, fent la guàrdia a les taules de joc públiques, servint de pinxos als cafès de camareres i als balls de patacada.

Per això cada vegada que surt al públic un nou escàndol, suposem les acusacions justificades i en l'afaire Brabo Portillo ens sentim inclinats a creure que aquest senyor, universalment odiat, és ben capàs d'ésser agent dels alemanys, culpable del torpedejament del Joaquin Mumbrú i mereixedor de aquesta pena de mort que ell mateix es demana si les denúncies de *Solidaridad Obrera* poden probar-se.

Però aquí lo pitjor no és aquest Brabo Portillo. La premsa de tots colors ha demanat diferents vegades que ens el treguessin de Barcelona; l'odien totes les classes socials pel seu cinisme i la seva crudeltat; alguns governadors han intentat treure'l i no han pogut; darrerament va lograr-se traslladar-lo a Madrid i ens l'han tornat. Quina és aquesta influència que pot més que tota la opinió barcelonina i que ampara amb tanta toçuderia a un tipu com Brabo Portillo?

Els noms de aquests protectors, de aquests enemics de la tranquil·litat de Barcelona, tindrien de sapiguer-se per a exposar-los a la vergonya pública per alt que sigui el lloc que indignament ocupen.

Perquè no pot ésser digne de ocupar cap lloc de autoritat qui sigui capàs de empenyar-se, a pesar de todo a que els ciutadans de Barcelona tinguem la bossa, l'esquena i la llibertat a la disposició d'un Brabo Portillo.

JEPH DE JESPU

Intel·ligència amb l'enemic

UN periòdic, *Solidaridad Obrera*, publicà dos autògrafs de l'inspector de policia Brabo Portillo, contenint indicis racionals —volem usar la fórmula legal— de participació en l'espionatge alemany i concretament en el torpillejament del «Mumbrú». *Solidaridad Obrera*, fou denunciada immediatament, però En Brabo Portillo encara no ha estat processat i el seu domicili fou registrat quaranta vuit hores després de la denúncia. Però la premsa, tota la premsa, va recullir l'acusació i avui ja és afer ciutadà lo que es creia solament atac rencuniós d'un diari.

Per a nosaltres, el cas Brabo Portillo constitueix no el mancament d'un funcionari als seus deures envers la llei jurada i els interessos nacionals, sinó la culminació de la veritat espanyola i del masoquisme germanòfil. Brabo Portillo, porta la representació de tota Espanya, que estima l'Alemanya a la clàssica faiso de la femina ibèrica, és a dir, admetent la superioritat de lo aimat fins a trobar plaer amb la flagelació. Perquè el document presentat aludeix a un vaixell espanyol, al «Mumbrú», i això és lo que concedeix simbolització als gests d'En Brabo. No favoreix la curiositat alemanya pels auxilis que els aliats puguin trobar a Espanya, ni reprimeix la propaganda adversària de l'Alemanya, ni favoreix an aquesta. Senyala un vaixell espanyol que als pocs dies, amb dany i agravi nacionals, és torpillejat per un submarí germànic. L'espionatge ascendeix a traïció, la culpa a delictes de lesa pàtria.

Però, per damunt de la llei, acullint-se a la interpretació de la voluntat nacional, En Brabo, podria armar airoament la seva defensa. El contrabandol decretat per Alemanya i penat amb les penes d'enfonzament i de mort, fou acatat per Espanya. La premsa germanòfila condemnà la temeritat dels naviers i marins que gosant desobeir les comunicacions germàniques quein sota el foc delssubmergibles. L'A. B. C., gaset dels pilars de la societat espanyola, denuncià el vaixell «Guadalquivir» com a vaixell contrabandolista, excusant el seu torpillejament. Els paisans auxiliens clandestinament les operacions marítimes alemanyes i els oficials de marina a Cartagena honraren amb un banquet als d'un submarí internat. El propi Govern, ja no protesta de l'enfonzament de la nostra marina. I així per decidida voluntat nacional i per lenitat de l'Estat, té vigència la llei alemanya i la seva bàrbara penalitat s'accepta per al contrabandol, que adhuc la dura llei espanyola no pena més que amb la confiscació.

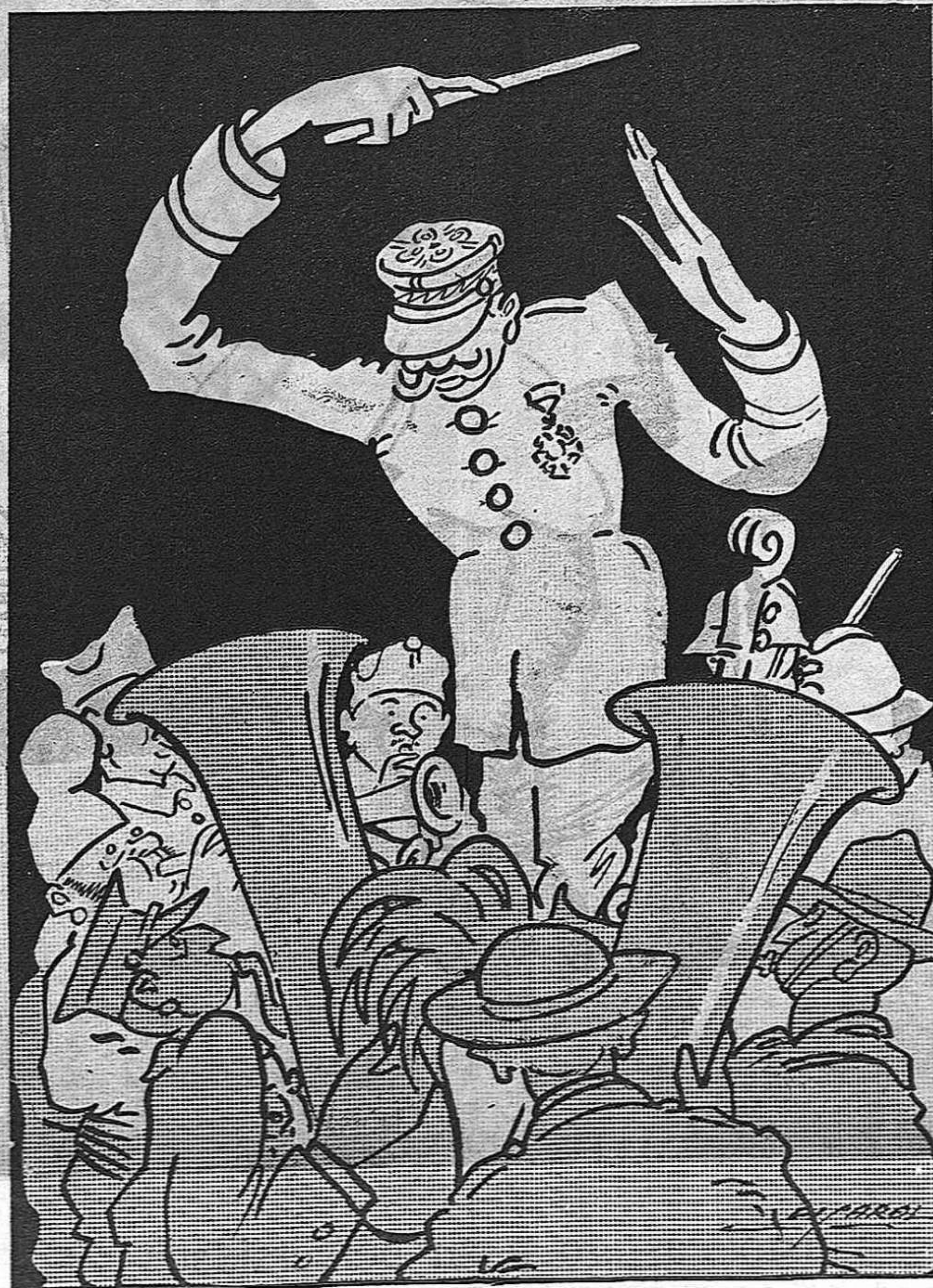
I heu's aquí la defensa d'En Brabo. Si tàcitament s'acaten els decrets imperials, si Espanya aprova la destrucció dels seus vaixells i l'execució de llurs mariners, si existeix una llegislació sentimental, perquè, ell, no

ha de respectar-la, posant-se al seu servei, fent complir alhora la bona llei del mar i la voluntat nacional?

Però, per damunt de la circumstancial llei estrangera està la llei fixa d'Espanya, a la que dona guàrdia l'Estat, i aquells que no han perdut el seu deure d'homes i la seva sensibilitat de patriotes. La llei i la salut pública conserven encara una eficàcia que ningú pot esquivar. Tot el poble cauria en degradació delectiva, i els jutges i els homes de ferma conveniència haurien d'imposar el Dret. La llei exigeix per al processament «indicis racionals de culpabilitat».

Abans de l'escàndol, un periòdic, *El Sol*, de Madrid, en revelacions referents a l'espionatge, escrivia: «Brabo Portillo... Reteniu, llegidors, aquest nom.» Un altre diari, *La Publicidad*, l'acusava de contactes amb es-

Concerts sensacionals-Programa del dia

La «Sinfonia Heroica», executada per l'orquestra aliada

El substitut d'En Franciscuet

Ha gent que s'enfilen com carbaceres i un diu:

«Carai, quina xiripa! Jo no sé com redimontri s'ho ha fet per a arribar tan amunt!»

Emperò, n'hi han d'altres que per molt que s'enfilin, per lluny que vagin, un no pot menys que exclamar:

—No en fa pas poc de temps que ho deia! Bé es veu prou que aquest noi faria carrera!»

Entre els primers podríem citar an En Pich i Pon i Repicó, al comte de Queralt, En Martí Ventosa i En Morales Pareja; entre els darrers, En Lerroux, En Cambó, l'Alba, En Rafel Vehils i La Chelito.

Més, concretament nos avui, al futur diputat pel llançonier districte de Castelltersol.

En Rafel Vehils és un jove molt instruit, en extrem amable, exquisidament fi, un eminent *especialista* en lo que se'n diu *don de gentes*, i sobretot *kolossalment* elegant.

Es l'*Hindenburg* de la moda! Es, com si diguessim, la quinta essència del *snobisme*, multiplicada pel *smartisme*, i barrejada amb salsa de *dandysme*. No es pot dir més en son elogi!

En Vehils, no és sols l'indiscutible àrbit de l'elegància, mal pesi an En Perico Milà i Camps i al noi Gache, el «figurin argentin», sinó que és també àrbit del *bien decir*. Un escrit d'En Vehils és sempre més *melodiós* que una sonata de Beethoven. Es senzillament, el més «dolç i harmoniós» dels nostres literats, i si ell s'hagués dedicat al teatre, ni En Benavente seria avui el *principe de las letras*, ni En Martínez Sierra seria l'autor predilecte de les nostres dames sentimentals. Ambdues eminències haurien quedat eclipsades!

Altrament, En Vehils, té també una qualitat que es cotitza a molt bon preu en el món polític: un poder sobrenatural d'adaptació: ell s'adapta a tot i és amic, bon amic, de tots.

En Vehils és l'antítesi del Vicente Pastor; aquest sempre està serio, mentres que En Vehils és l'home de l'etern i captivador somriure. Ell no pot renyir mai amb ningú, puix lo mateix canta l'himne cubà, que talereja la Marxa Reial, que choreja «Els Segadors», com demà exigirà amb entusiasme «La Marsellesa» si la França no s'oposa als nostres futurs tractats comercials amb els pobles de l'Amèrica llatina, car, com ja és sabut, el fort d'En Vehils, és l'americanisme, i per ell «La Lliga» no és «La Lliga» del «sanyó» Esteve, sinó una república americana més, el president de la qual és En Cambó. Per lo tant per a En Vehils En Cambó no és ni pot ésser el Cambó de la Plaça de la Cucurulla, sinó un «honorable» quefe d'Estat a l'americana, i potser més que un quefe d'Estat, puix «La Lliga» té més súbdits que l'Estrada Cabrera, que En Gómez, que En Menocal i fins qui sap si més que En Wilson, puix a «La Lliga» hi cap tothom, i als Estats Units, avui, no tothom pot entrar-hi.

Representant a un dels governs d'Espanya, va anar anys enrera al Sud-amèrica i allí va conquerir fama, i lo que encara és més que fama, tendres cors... molts tendres cors. Ail ail Ell hauria pogut *ritornare vincitor* com Radamés; hauria pogut tornar, no amb un èxit comercial i diplomàtic, que això és cosa molt prosaica i estevenca, sinó amb una dolça i bella esposa, un esplèndid dot, i dos lloros autèntics de la Jamaica, i tres *papagayos* llegítims del Paraguai.

Però el matrimoni, els lloros i els *papagayos* constitueixen una impedimenta per a arribar a la meta de les seves aspiracions. A «La Lliga» no poden triomfar plenament els homes casats. Exemple: Cambó, Pere Rahola, Duran i Ventosa, Rovireta, Emili Puigdomènech.

Ell, doncs, no podia «embarcar-se» matrimonialment parlant, ell era un elegit per Nostre Senyor Cambó per a propagar la doctrina de Nostre Santa Mare... «La Lliga».

Es veritat que En Vehils no era abans amic de «La Lliga». Emperò... si l'apòstol Sant Pau va convertir-se al cristianisme, per quina raó no podia convertir-se al cambronisme el nostre amic Rafel?

I ben mirat, ben pensat i ben reflexionat no és pas En Vehils el que ha *claudicat*, són ells, els altres, els homes de «La Lliga». En Vehils, el que parla sempre l'idioma d'En Muñoz Seca, resta *integre, incòlume, immaculat*. No és, doncs, ell el qui ha anat a «La Lliga», és la «Lliga» la qui ha anat an ell! *Que consti ben alt i ben clar*, que diria En Salvador Bremón en un moment de santa exaltació patriòtica...

Davant de tantes qualitats no és d'extranyar que En Cambó, el *Mefistòfeles* de la Plaça de la Cucurulla, hagi fet an En Vehils objecte de les seves imperials preferències. En Cambó, que no ha pogut enamorar-se mai d'una *niña-bien* ha tingut de rendir-se forçosament, com ens hauríem rendit nosaltres, davant d'un *secretario-bien*. I si En Torres és el secretari del Rei, En Vehils encara és més: és el rei dels secretaris. I com si això no fos prou, el fet d'ésser secretari d'En Cambó, el converteix per obra i gràcia dels déus en quelcom més que en rei dels secretaris: en «kaiser» del *secretariat* mundial.

I En Cambó, des de que té de secretari an En Vehils, ha guanyat molt davant de la opinió «lligaire».

Abans, el senyor Canons, elector de En Franciscuet, rebia per tota resposta a una petició atentament, respectuosament dirigida:

«Amic Canons: No m'empiepeu més que ja hi penso amb el vostre assumpte. Si em torneu a amoïnar vos engegaré al dimoni. Quan pugui ja us complauré.—Franciscuet.»

Ara, el senyor Canons, reb una kilomètrica carta, prenyada de conceptes elevats i de frases pulquerrimes, galanes i carinyoses: el senyor Canons és sempre amablement correspost i atès. I és que si abans li contestava personalment En Cambó, el que dona xascos a prínceps egipcis; el que menaça a ex-ministres d'Estat i de Marina, el que gira l'esquena a les més elegants i encopetades dames, el que engega al diable als electors, el que fa esperar als clients, ara el que contesta al senyor Canons, és En Vehils, el més ideal de tots els secretaris ideals. I En Cambó comença a tenir gent agrada, i de això En Cambó se'n dona compte i està completament, íntimament, convençut de que En Vehils és el secret, la base, la clau, o millor dit la *mare dels ous* del seu èxit ministerial. A Espanya, un ministre, més que grans projectes i lloables iniciatives, té de tenir grans amabilitats. I això de les *amabilitats* an En Cambó no li surt de dins, i necessita un secretari que el tregui d'apuros i de compromisos.

En Vehils serà diputat, sinó per l'article 29, per l'influència del seu quefe. I un cop tingui veu i vot al parlament, parlarà els dimarts de l'Amèrica del Nord, els dijous de l'Amèrica del Centre i els dissabtes de l'Amèrica del Sud. I la «Casa d'Amèrica» arribarà a tenir més socis que «La Lliga» i com que En Vehils encara té de pujar més alt, així com an En Ventosa l'han nomenat Comissari d'Abasteïments, an En Vehils el nomenaran *Comisario de las Indias*...

I Espanya i «La Lliga» tornaran a triomfar en totes les Amèriques.

I En Frederic Rahola, que ens va descobrir an En Vehils, tindrà la més intensa satisfacció de la seva vida política.

Ara si que anirem bé!

TENU

El bastón de mando

HEMOS en un colega: «La Defensa Social», de Madrid, ha abierto una suscripción para regalar a Dato un bastón de mando, en recuerdo de la represión de la algarada de Agosto. Al frente de la suscripción figuran los nombres de Maura, Vázquez Mella, Senante, Lacierva y el arzobispo de Toledo.

Maura, Mella, Cierva, Dato. Dios los cría y ellos se juntan. Aunque más que la afinidad y el afecto recíproco, son sus culpas, son las comunes responsabilidades las que los arraciman. El mismo grillete une el pie de esos criminales.

Suponemos que en la lista de suscriptores no faltarán las firmas y el óbolo de Zubiría, de Chávarri, de Gandarias, de Urquijo, de todos los apellidos del oro y del

hierro vizcaíno, de todos los bandidos de Altos Hornos, promovedores de la huelga, de todos los plutócratas amigos del funesto ex presidente.

Y suponemos también que correrán a apuntarse en ella el bizarro teniente Aníbal Boyer, el pundonoroso capitán de Estado Mayor García Loygorri, los generales Burguete, Souza y Marina, el policía Brabo Portillo, la Guardia civil, el teniente Borbón, el teniente Ercurra y la sombra o el ánima del general Echagüe.

En el extranjero, a los ministros ejemplares, a los hombres eminentes se les dedica un libro, un álbum con firmas. Hasta a los guerreros se tiende a civilizarlos. A Cromwell y a Washington los pintan con una espada en la diestra, pero con un tomo de la Carta o de la Declaración de Filadelfia en la siniestra, como diciendo: esto es para defender esto otro, el acero para imponer el libro.

En España, a nuestros hombres de Estado, les ofrecemos en señal de gratitud un bastón o una estaca, que es el símbolo del poder, del gobierno nacional. No veréis jamás a nuestras autoridades con un libro, con el libro de la ley en la mano. Siempre con el bastón, siempre con el palo. Los gobernadores, los alcaldes, la policía, no abandonan un instante su cachiporra. Hasta los obispos tienen su chuzo o su cayado. Hasta los maestros tienen su palmeta, su puntero o su correa. Hasta el cura tiene su caña de la doctrina. Hasta los padres y madres tienen su verdasca. Y si no hay verdasca, no falta el tirón de orejas, el pellizco retorcido, el cachete, el pescozón.

El regalarle a Dato un bastón ha sido una excelente idea. Dato, hombre de aficiones, aficiones o preocupaciones exclusivamente femeninas, quizá hubiera preferido una botella de petróleo Gal, un peinecillo para el bigote, un espejito o una pastilla de jabón de olor. Pero la política y la España que él procura, requieren un látigo o un knut. Dato es el representante de un periodo ominoso de nuestra historia, en el que las órdenes de detención se daban a rajatabla, se daban así: «traigan a Fulano muerto o vivo». El homenaje, pues, lo tiene D. Eduardo bien merecido, bien ganado.

Ahora que a ese homenaje de las derechas habríamos de responder y corresponder las izquierdas con otro. Podría iniciarlo cualquiera. Y habrían de sumarse y adherirse a él los martirizados de Mieres, de Ujo, de Sama, de Sofrondio, de Abaña; los condenados de Vecla, de Sabadell, de Barcelona; el Comité de huelga, Marcelino Domingo, Marraco, etcétera, etcétera.

El homenaje podría consistir en ofrecerle a Dato un ejemplar de la ley constitucional con una dedicatoria que dijera: «Al infractor y conculcador de las leyes fundamentales del país le regalamos las víctimas de su arbitrariedad y de su brutalidad este ejemplar de la Constitución, para que la aprenda».

Y si se prefiriera dedicarle un bastón, no hay inconveniente. Aunque mejor fuera una vara de fresno. Y enviársela con una comisión que se la rompiera en las costillas.

ANGEL SAMBLANCAT

Sonata XV

SI no hi hagués la gran qüestió, aquesta setmana, ja en podríem dir i contar de coses, amics meus, semblaria aquesta taula nostra un veritable safateig on mirariem les taques dels calçotets, dels senyoretets, i de les camises, de les senyoretetes.

Sensen donar-nos-en compte, una cançó castellana ens vindria a flor de llabi i fariem un orfeó per a cantar:

Estos son los calzones del señorito.

I los calzones del señorito serien unes fulles impreses i el senyoretet res menys que tot don Brabo Portillo, aquell de les fantàstiques camises i samarretes de seda, l'amo del «Moulin Rouge», del «Trianon», del «Folies Bergères» i demés llocs d'expansió batejats amb nom francès i que ara, l'ingrat, ens resulta un espia amb tots els ets i uts.

Sort té de que no morí ningú en el torpi-

llejament del «Mumbrú», perquè, sinó, potser si que se la carregaria de veres.

Abans de seguir parlant bevem per a l'extrem dels assessins.

Ja hem begut; de que parlarem, ara? De la sessió de l'Ajuntament, no, perquè ens entristiríem; quasi, quasi, que lo millor serà parlar d'aquesta gran indignació que semblen tenir els senyors radicals amb motiu de l'aplaçament de les eleccions a Madrid i a Barcelona. Jo crec, i amb mi crec que deu creure tothom que tingui cara i ulls, que aquest aplaçament de les eleccions deu haver vingut tan bé als de la plaça de la Cucurulla com als del carrer d'Aragó. Ni uns ni altres estan en disposició de llençar al carrer el munt de pessetes que representen unes eleccions i, a més, la gent va cansada i mal disposada per a emprendre una propaganda a favor d'uns ideals que els propagats saben més bé i senten més que els propagandistes.

I això no vol pas dir que pensí que don Alexandre Lerroux no tindria d'ésser a Corts; molt més bé m'hi estaria ell que el carlinot d'En Batlle. I sobretot, l'emperador té vots de veres com els té don Melquiades i el carlí té els de la «Lliga», que si hagués estat pels del requeté l'ase'milic si treien representant per la nostra ciutat.

I, és més; trobo que és una trista gràcia que senyors que han obtingut seixanta o setanta mil vots no puguin seure en un Congrés on n'hi ha d'altres que hi són per mil i uns altres com En Maura que hi són per cap. Que aquesta és la vergonya de l'article 29.

I ara, parlem de lo més greu; estic molt trist, nois; aquesta embestida dels alemanys em fa més por que una fragata de moros, no és pas que hagi perdut la fe en els aliats i, sobretot, en aquests francesos dignes de totes les lloances, de la més gran admiració i que retuts o vencedors esdevindran, millor ja ho són, l'espill de tots els pobles lliures de la terra.

Per a que la darrera empenta germànica no pugui rompre el front, per a que els *boches* no puguin posar les potes en els *boulevards*, per a que de la Torre Eiffel no ens vingui radiograma prussià, bevem avui i creieu que, per a que el meu vot sortís, si em fessin beure vinagre, no vinagre, salfumant beuria.

MORITZ XVIII

L'ACABAMENT?...

Quan tindrà terme l'espantosa guerra a que l'Europa *culta* s'ha llençat? Quin dia es veurà el fi d'aquest desvari que fa quatre anys manté el món capgirat? Els sucesos que avui se desenrotllen, estudiats amb despert enteniment, no ens donen l'impressió de que ja apunten els alboros d'un ditxós acabament? Serà aixís? Estem ja assistint tal volta al desenllas d'aquest drama infernal, o, al contrari, és que encara hi falten actes abans no arribarà l'ansiat final?

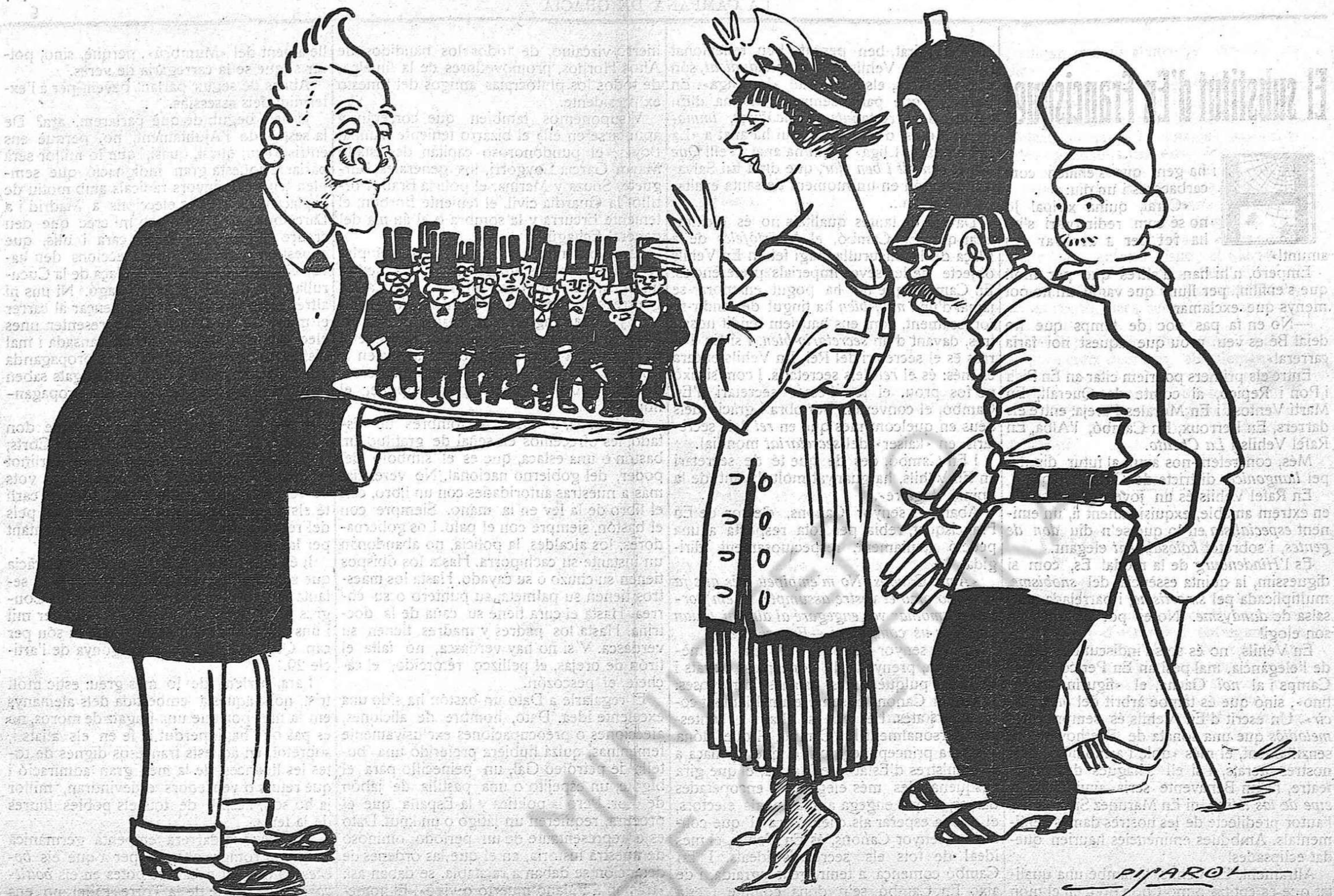
Sobre aquest punt obscur, quina importància el lector comprendrà perfectament, he sostingut fa poc dugues converses que ara vaig a transcriure fidelment.

L'una sigué al cafè. Es tracta d'un home que, per causes secretes que ell se sab, acaba de recorre part d'Europa i les línies de foc de cap a cap.

—Com estem de la guerra?—vareig dir-li:—Vostè, que coneix bé aquesta qüestió i ha pogut ficà el nas a l'escenari, no ha olorat si es remata la funció? —Pot-ser sí, pot-ser no,—va contestar-me:—Lo que he vist, sols me deixa assegurar que el fandango segueix i que a les colles tot-hom diu: «Som al ball i hem de ballar»... ¡Hi ha tants factors distints, en el problema!... L'esperit de venjança, els gastos fets, el temor de quedà en posició falsa, els compromisos públics, els secrets... Quí serà el que primé apagui la metxa? A quina banda toca el primer mot? I sí, volent salvà una part de l'èxit, la jugada s'esguerra i es pert tot? —De manera que, en quan a un final pròxim...—vareig tornà a insistí.

—El temps ho dirà. Tants motius hi ha per creure que s'acosta com per pensar que encara trigarà.—

La segona conversa l'he tinguda amb un ocell molt viu; un rossinyol que, en un pí de la vora del «Pantano», s'estava ahí al matí, cantant tot sol.

PIJARO

—Si és servida, dotze diputats; un per a cada mes de l'any.
 —No se'l cregu; tots hi aniran pel mateix; per l'agost.

—Rossinyolet, d'on vens?—vaig preguntar-li.
 —De França i d'Alemanya—em respongué.
 —Ai! Que'n deus haver vist, allí, de coses!
 —Però cap de bonica.

—Ho crec molt bé.
 I què tal? Conta, conta... Aquesta guerra, gno has comprès si s'acaba? No has pescat, sobre això, cap indici, en les comarques que, volant atrevit, has visitat?
 —Si senyor. Sé que fóra molt possible que s'acabés aquest o l'altre mes i que tampoc seria una raresa que, girant-se la truita, s'allargués. Son tants els que manegen el manubrí! Hi ha els anglesos, hi ha els nordamericans, hi ha el Japó, hi ha la mar i les arenes, i els cervells, i les llengües i les mans...
 —Però, la conclusió de l'agarrada, gno es veu en perspectiva?

—Lo que's veu és que per marejà a un ocell pacífic neutral de naixença no tens preu.—
 I, llensada aquesta última ironia i engegant el motor, el rossinyol abandonà la branca on se gronxava i, a cent trenta per hora, emprengué el vol.

Què se'n desprèn d'aquests dos breus col·loquis? Lo que'l discret lector deu ja havè entès, i és que, sobre el misteri de la guerra, ni persones ni bèsties saben res.

C. GUMÀ

DE LA GUERRA

FETS CONEGUTS DEL 7 AL 13 DE JUNY DE 1918

Per terra

Al front occidental, l'ofensiva de l'exèrcit del Kronprinz ha estat deturada totalment entre l'Aisne i el Marne, havent aconseguit els francesos i els americans, en atacs locals, reconquerir nombroses poblacions i fer molts centenars de presoners. Deturat el seu avanç per aquell costat, els alemanys han atacat més cap al nord, a la línia Montdidier-Noyon, i aquí el fracàs ha estat gros i sagnant, puix han pogut avançar molt poc en un petit front i encara els contra-atacs francesos han recuperat gran part del terreny perdut. En aquesta nova batalla, els alemanys diuen que han fet fins ara 13,000 presoners. Els francesos, per la seva banda, n'han fet uns 3,000.

Al front italià, viva activitat de patrulles i d'artilleria, però cap fet important.

Al front de Macedònia, els francesos han atacat en un punt de la Sèrbia reconquerida, prenent tres poblacions sèrbies als búlgars i fent 140 presoners.

Al front de la Palestina, un fort combat entre els turcs i els anglesos han acabat amb avantatge per aquests.

Per mar

Davant la costa hol·landesa, hi ha hagut un combat entre vaixells lleugers anglesos i alemanys. Un d'aquests fou enfonsat i d'altres fugiren amb avaries. Un vaixell anglès, greument avariàt, va ésser tirat a fons per la tripulació, la qual va desembarcar en territori hol·landès.

La marina italiana ha obtingut un brillant èxit a l'Adriàtic. Dos torpeders italians van atacar a una esquadra austriaca, prop de la costa de Dalmàcia, la qual esquadra estava formada per dos grossos cuiracats i 10 contratorpeders. Els dos cuiracats van rebre un torpede cada un i un contratorpede va resultar amb greus avaries. Els dos torpeders italians van tornar indemnes a la seva base.

Per l'aire

L'activitat aèria, especialment la dels avions de bombardeig ha estat grossa.

Avions austriacs han bombardejat Brindisi i avions italians han bombardejat Cattaro i Durazzo.

Cal senyalar també els bombardeigs dels avions anglesos damunt diferents punts de Bèlgica, alguns raids damunt l'Alemanya i un combat entre hidroavions sobre el mar del Nord, del qual han resultat destruïts un aparell anglès i un d'alemany.

En Moles creu que les noves eleccions de diputats, les eleccions de dotze candidats per a Barcelona no tindran lloc fins al pròxim febrer.

Aleshores caurà aquest govern, mercès a la discussió dels pressupostos, i treurem la dotzena de diputats.

Dotze candidats i pel mes de febrer? Sí, vaja; una comparsa de Carnestoltes!

En Vehils, secretari d'En Cambó i candidat lligaire pel districte de Castelltersol és un català dels que parlen el castellà a tot «pasto», fins quan parla amb catalans.

Es aquest un dato que pinta als jerms nacionalistes, homes catalaníssims de «La Lliga». I pinta an En Cambó (a) Pare Conveniències.

De trentacin defuncions diàries que hi acostumava haver a Madrid, se convertí aquests dies la mortalitat en un terme mig de cent i pico.

Ditxosa passa! Si no arriba a ésser benigne, se'ns en emporta al calaix fins el Comitè de Salut Pública format per els Dato-Sánchez Guerra-Cierva i don Palmacio!

Ai, Déu mus en guard!... la Mare-de-Déu!

Dissabte a la nit hi hagué a la «Bohemia Moderna» un ball de gala en honor de l'Emiliano Iglesias.

Ben fet, què carai!
 Ballant fox-trots és com s'arregla l'Espanya. I ballant-los amb gala sobre tot.
 Després d'aquest aconeteixement polític i social ja poden atrevir-se els alemanys per mar i per terra.

Dimarts a la tarda, alguna mala animeta—segurament perteneixent al agio—va fer correr per Barcelona estupendes notícies referents a la situació de París.

Per sort, l'endemà va treure's de dubtes el comunicat oficial francès:

«Al front occidental anglesos i francesos van guanyar terreny fent més de mil presoners alemanys.»

I el pit se'ns aixamplà, oxigenat amb la fe de sempre.

I al inventor de la guatlla la cara li devia caure de vergonya.

Sembla que el jutge que entén en la causa d'En Brabó Portillo pel delictes d'espionatge ha dit: «O em traslladaran, o faré justícia».

Celebrem l'enteresa del funcionari.

I esperem que la funció no serà cap comèdia.

Un dels personatges més atacats de la passa ha sigut En Dato.

I es comprèn; com que an ell encara li durava la febre per lo del famós debat.

Ha sigut lo que els castellans ne diuen llover sobre mojado.

Llegeixo:

«Una comissió de Barcelona ha visitado al presidente del Consejo para entregarle una protesta contra la excesiva inclusion por parte de los Gobiernos francès e inglés, de cascas españolas en las listas negras.»

Una pregunta al senyor Maura:

Quan aqueixos senyors entrenen al seu despatx i es llevaren el berret gno va fixar-se si al cap hi duien una punxeta?...

Ah!... Es que no fem punxetes, que aquesta és la gran senya de la germanofilia!...

Imprenta L'Esquella i La Campana, Oim, 8-Barcelona

Notes bibliogràfiques

MANUAL PRÁCTICO DEL PATRONO Y OBRERO ANTE EL TRIBUNAL INDUSTRIAL.—J. Bertrams Solsona.

Acaba de veure la llum aquest petit manual que compta les més essencials lleis, que deurien conèixer patrons i obrers, evitant el seu coneixement i recta aplicació una pila de baralles inútils.

Se ven a tot arreu al preu de 3 pessetes.